arsredovisn.ing

HANDBOK 03

MOMS

Från faktura till rätt moms

För mindre företag

Exempel · övningar · arbetsblad

Utgåva 1 · 2026

Läs detta först

Utgåva 1. Regler och källor kontrollerade den 21 oktober 2026. Manus, regelhänvisningar och beräkningar har granskats oberoende med AI. Kvalificerad mänsklig fackgranskning har inte utförts. Exempelföretag och framtida händelser är uttryckliga fiktiva fallantaganden. Boken är en praktisk handbok vars regler måste kopplas till det aktuella företagets förutsättningar.

Utgåvan utgår från källor kontrollerade den 21 oktober 2026. Varje affär bedöms mot rätt tidpunkt och tillämpliga ikraftträdande- och övergångsregler. Belopp i exempel är i kronor om inget annat anges.

61. Huvudfall: tjänsteföretag med svenska och utländska affärer

En månad som går att följa hela vägen

Nordvik Studio AB är ett fiktivt svenskt designföretag. I detta huvudfall följer vi ett avgränsat septemberflöde 2026 från beställning till färdig momsavstämning. Alla parter, underlag och belopp är påhittade. Syftet är att du ska kunna förklara varför en rad hör hemma i en viss deklarationsruta och samtidigt visa hur pengarna, resultatet och momsskulden hänger samman. Uppgiften är inte att fylla i en riktig deklaration för ett verkligt bolag.

Bolaget tillämpar faktureringsmetoden och redovisar moms månadsvis. Samtliga uppdrag i fallet är redan tillhandahållna när de faktureras i september. Alla inköpta tjänster är tillhandahållna, fakturaunderlagen är kompletta och både inköp och försäljning hör till samma period. Det finns inga förskott, valutakursdifferenser, obetalda poster vid månadens slut eller osäkra kundfordringar. Dessa avgränsningar gör betalningskedjan tydlig. I verkligt arbete måste period och underlag prövas även när en automatisk rapport redan visar ett belopp.

Övningen använder illustrativa konton. Ett kontonummer är ett sätt att ordna redovisningen, inte ett avgörande om skatt. Företagets verkliga kontoplan och momskoder kan se annorlunda ut. Följ därför benämningen, den ekonomiska innebörden och kopplingen till rätt underlag. I arbetsbladet *huvudfall-61-journal.csv* finns alla tolv verifikationer med debet och kredit. *huvudfall-61-moms.csv* innehåller deklarationssammanställningen. De maskinläsbara grunduppgifterna finns i *examples/fall-61.json*.

Ingående balans och det som inte är försäljning

Vid övningens början har Nordvik 120 000 kronor på banken. Balansens andra sida består av aktiekapital 25 000 och ett lån från ägaren på 95 000. Summan av tillgångarna och summan av eget kapital och skulder är alltså lika stora. Det finns ingen ingående momsskuld, kundfordran eller leverantörsskuld i det avgränsade fallet. Öppningen är en given utbildningsförutsättning; kapitlet beskriver inte hur bolaget bildades eller hur lånevillkoren har avtalats.

Lånet ska inte föras till en försäljningsruta bara för att det tidigare har gett pengar på bankkontot. Det är en finansiering som behöver skiljas från ersättning för tjänster. På samma sätt är aktiekapitalet ingen momspliktig intäkt. Den som börjar med att summera alla bankinsättningar utan att förstå motposterna kan därför få ett stort och till synes rimligt försäljningsbelopp som ändå är fel. I denna övning ligger finansieringen redan i öppningsbalansen och blandas inte med septemberaffärerna.

Börja din egen avstämningssida med fyra uppgifter: vilket bolag som avses, vilken period du arbetar med, vilken redovisningsmetod som gäller och vilka ingående saldon som ingår. Hänvisa därefter till öppningsunderlaget. Om någon av dessa uppgifter senare ändras ska även kontrollen göras om. En korrekt slutsiffra har begränsat värde om den inte kan knytas till samma avgränsning som verifikationerna.

Klassificera uppdragen innan du väljer momskod

Nordvik har tre olika kunder: en svensk företagskund, en dansk företagskund och en amerikansk företagskund. Alla köper vanliga självständiga designtjänster till sin ekonomiska verksamhet. Uppdragen är inte fastighetstjänster, tillträden till evenemang, persontransporter eller andra tjänster med en särskild platsregel. Inget uppdrag är undantagen sjukvård, utbildning eller någon annan undantagen prestation. Fallet förutsätter att bolaget är momsregistrerat och inte omfattas av småföretagsundantaget.

Den svenska kunden tar emot sin tjänst vid sin svenska etablering. Den danska kunden har ett kontrollerat giltigt danskt VAT-nummer och tjänsten tas emot av kundens danska etablering. För den amerikanska kunden finns tillförlitliga underlag som visar både att kunden är en beskattningsbar person och att den relevanta mottagande etableringen ligger i USA. Det räcker alltså inte att fakturaadressen råkar innehålla ett utländskt land. Kundens status och mottagande etablering är uttryckliga fakta i uppgiften. [MC-PLATS]

För den svenska försäljningen gäller svensk moms med normalsatsen 25 procent. De två utländska B2B-uppdragen följer i stället huvudregelns platsbedömning. De faktureras utan svensk moms under de givna villkoren. Beskriv inte detta som att alla utländska kunder köper momsfritt eller att svenska tjänster generellt får en nollprocentsats. En annan köpare, annan mottagande etablering eller annan prestation kan ändra slutsatsen och kräva andra deklarationsuppgifter. [MC-PLATS, MC-SATS]

Svensk försäljning: intäkt, skatt och kundfordran

Den svenska designfakturan S1 gäller 100 000 kronor exklusive moms. Skatten är 25 000 och kundens totala skuld blir 125 000. Verifikation M61-01 debiterar kundfordringar med 125 000, krediterar tjänsteintäkten med 100 000 och krediterar utgående moms med 25 000. Båda sidor uppgår till 125 000. Det är den uppdelningen som gör att bolaget kan följa sin egen intäkt utan att behandla den fakturerade skatten som intjänade pengar.

När kunden betalar bokförs M61-02 med debet bank 125 000 och kredit kundfordringar 125 000. Inbetalningen skapar ingen ny intäkt och ingen ny moms. Den reglerar fordran som uppkom genom fakturan. Om ett bokföringssystem både hade läst in fakturan och senare gjort hela bankinsättningen till en ny försäljning skulle både intäkten och skatten riskera att bli dubbla. Avstämningen ska därför följa kopplingen S1 till BANK-S1, inte bara kontrollera att varje enskild verifikation balanserar.

Kontrollera tre saker innan du går vidare. Fakturans total ska vara netto plus moms. Kundreskontrans fordran ska vara borta efter betalningen. Bankens insättning ska motsvara just den betalningen. Om banken hade dragit en betalningsförmedlaravgift eller kunden hade gjort ett avdrag skulle fallet behöva ytterligare utredning. Här betalas hela det avtalade beloppet, vilket gör att en kvarvarande kundfordran skulle vara ett registreringsfel att söka efter.

Den danska kunden: samma intäktsidé, annan rapportering

Fakturan EU1 till den danska företagskunden är på 40 000 kronor. Avtalet är uttryckt i svenska kronor och kunden betalar hela beloppet. Eftersom platsbedömningen enligt den vanliga B2B-regeln leder till Danmark tar Nordvik inte ut svensk moms. Fordran debiteras med 40 000 och den separat uppföljda utländska tjänsteintäkten krediteras med samma belopp. Betalningen reglerar sedan fordran mot bank. Någon svensk utgående skatt uppkommer inte genom dessa två verifikationer. [MC-EU-SALJ]

Avsaknaden av en svensk momsrad innebär inte att underlagen kan vara tunnare. Företaget behöver kunna visa vilken tjänst som har utförts, vem som köpt den och varför den valda platsregeln passar. Fakturan ska också ha de uppgifter som krävs för just den gränsöverskridande tjänsten, däribland uppgift om omvänd betalningsskyldighet när köparen är betalningsskyldig. I övningen är dessa förutsättningar givna och dokumenterade. Kunden antas inte ha en svensk etablering som i själva verket tar emot tjänsten.

Försäljningen på 40 000 redovisas i ruta 39 under fallvillkoren. Den hör också till den separata avstämningen för periodisk sammanställning. Gör en brygga från fakturan till rätt kundidentifiering och till det rapporterade beloppet. Rätt ruta i momsdeklarationen ersätter inte en riktig periodisk sammanställning, och en inskickad sammanställning ersätter inte bevisningen om affären. Kapitel 32 utvecklar den kontrollen. Här ska samma nettobelopp kunna följas genom båda rapporteringsleden. [MC-EU-SALJ, MC-RUTOR]

USA-kunden visar varför alla utländska affärer inte ska blandas

Fakturan US1 är på 30 000 kronor och gäller samma slags vanliga designtjänst, men den relevanta företagskunden finns i USA. De givna uppgifterna om ekonomisk verksamhet och mottagande etablering leder till att tjänsten inte tillhandahålls inom Sverige. Även denna faktura saknar därför svensk moms. Den bokförs som kundfordran mot en särskilt identifierad tjänsteintäkt och betalas senare till banken med exakt 30 000. [MC-ICKEEU-SALJ]

Skillnaden mot Danmark ligger bland annat i den svenska rapporteringen. Den amerikanska tjänsteförsäljningen ingår i ruta 40 i detta huvudregelsfall. Den ska inte föras in i en periodisk sammanställning som om USA vore ett EU-land. Ett gemensamt konto för allt utan svensk moms kan vara möjligt i en kontoplan, men då måste andra kontroller och koder ändå skilja de rapporteringspliktiga flödena åt. I utbildningsfallet hålls intäkterna på olika konton för att göra den skillnaden synlig. [MC-RUTOR]

Pröva vad som skulle hända om kunden i USA bara var betalare åt ett annat företag. Då räcker inte betalningsinformationen för att identifiera köparen och mottagaren. Eller tänk dig att uppdraget gällde en tjänst med en särskild platsregel. Då måste den regeln utredas innan huvudregeln används. Dessa alternativa frågor ändrar inte fallets facit, men visar vilka fakta som skulle få dig att stoppa en automatisk klassificering i den verkliga bokföringen.

Svenska inköp och ett verkligt samband med verksamheten

Nordvik köper en redan förbrukad svensk verksamhetstjänst för 20 000 kronor plus korrekt fakturerad moms 5 000. Totalen 25 000 betalas från banken. Inköpet används i den avdragsgilla designverksamheten, inget särskilt avdragsförbud är aktuellt och fakturan uppfyller tillämpliga underlagskrav. I just detta avgränsade fall får hela de 5 000 dras av. Konteringen debiterar kostnad 20 000 och ingående moms 5 000 samt krediterar bank 25 000. [MC-AVDRAG]

Hela bankutbetalningen är alltså inte en kostnad. Den avdragsgilla ingående momsen behandlas separat. Men byt inte ut denna fallförutsättning mot regeln att alla fakturor till ett momsregistrerat bolag ger fullt avdrag. Privat användning, undantagen verksamhet, felaktigt debiterad moms och särskilda begränsningar kan förändra behandlingen. Kapitel 14–18 visar sådana prövningar. Här har de kontrollerna redan genomförts och dokumenterats för den konkreta tjänsten.

Avdragsrätten behöver också kunna förklaras när en del av försäljningen faktureras utan svensk moms. De utländska huvudregelstjänsterna är inte automatiskt samma sak som undantagen svensk verksamhet utan avdragsrätt. Bedömningen följer rätt avdragsbestämmelser och affärernas användning. För Nordviks uttryckligen vanliga beskattade designtjänster, med de givna utländska mottagarna, hindrar de utländska uppdragen inte det avdrag som antas i fallet. [MC-AVDRAG]

EU-tjänsten ger både utgående och ingående skatt

Ett företag i ett annat EU-land säljer en vanlig verksamhetstjänst till Nordviks svenska etablering för 12 000 kronor. Ingen utländsk moms tas ut. Tjänsten omfattas av huvudregeln för B2B och är skattepliktig med 25 procent när Sverige är beskattningsland. Nordvik är under uppgiftens villkor betalningsskyldigt genom omvänd betalningsskyldighet. Det ska därför beräkna 3 000 i svensk utgående moms även om leverantörsfakturan bara visar ett nettobelopp. [MC-EU-KOP]

I M61-08 debiteras kostnad 12 000 och särskilt identifierad ingående moms 3 000. Utgående moms vid omvänd betalningsskyldighet krediteras med 3 000 och banken med 12 000. Leverantören får bara det avtalade nettobeloppet. Den beräknade svenska skatten är inte en extra bankbetalning till leverantören. Fullt avdrag antas eftersom tjänsten uteslutande används för verksamhet som medför avdragsrätt och underlagen är riktiga. Båda skatteleden måste ändå redovisas.

Deklarationsunderlaget 12 000 förs till ruta 21. Den utgående skatten ingår i ruta 30 och det medgivna avdraget i ruta 48. Nettoeffekten på skatten att betala är noll för just detta fullt avdragsgilla inköp. Det betyder inte att köpet får utelämnas. Om bara nettokostnaden registreras och båda skatteleden saknas kan deklarationen få samma slutbelopp som facit men ändå innehålla fel uppgifter. Den typen av fel upptäcks med rutkontroller, inte genom att bara jämföra ruta 49. [MC-RUTOR]

Tjänsten från USA ska särredovisas på inköpssidan

De båda utländska leverantörerna i inköpsfallen är beskattningsbara personer och tillhandahållandena sker utan medverkan av något fast etableringsställe i Sverige. Nordvik köper också en vanlig verksamhetstjänst från en amerikansk leverantör för 8 000 kronor. Även detta avtal är i svenska kronor. Köpet tas emot av Nordviks svenska etablering och inga särskilda platsregler gäller. Under dessa villkor ska bolaget beräkna svensk utgående moms med 25 procent, alltså 2 000. Fakturan innehåller ingen utländsk moms och hela inköpet används i den fullt avdragsgilla verksamheten. [MC-ICKEEU-KOP]

Konteringen liknar EU-köpet: kostnad 8 000, ingående beräknad moms 2 000, utgående beräknad moms 2 000 och bankutbetalning 8 000. Skillnaden i rapporteringen är att beskattningsunderlaget för detta tredjelandsköp hör till ruta 22. De 2 000 i utgående moms läggs tillsammans med EU-tjänstens 3 000 i ruta 30. Avdragen för båda ingår i ruta 48. Det behövs därför en analys som skiljer inköpsländerna åt även när samma skattesats används. [MC-RUTOR]

Det är inte import av en fysisk vara. Ingen tullräkning finns i uppgiften och inget belopp ska flyttas till ruta 50 bara för att säljaren är amerikansk. Skilj mellan tjänstens platsbedömning och en varas införsel. Huvudfallet i kapitel 63 visar importflödet. Att kalla alla köp från länder utanför EU för importmoms gör det svårt att få rätt både beskattningsunderlag, period och deklarationsruta.

En kreditnota ändrar affären, återbetalningen reglerar skulden

Efter den svenska försäljningen avtalar Nordvik och kunden om en prisnedsättning på 10 000 kronor exklusive moms. Orsaken och överenskommelsen dokumenteras och kreditnotan hänvisar tydligt till S1. Den ursprungliga försäljningen beskattades med 25 procent. Krediteringen minskar därför utgående moms med 2 500 och kundens betalningskrav med sammanlagt 12 500. Eftersom S1 redan är fullt betald uppkommer i detta skede ett belopp som bolaget är skyldigt kunden. [MC-KREDIT]

M61-10 debiterar tjänsteintäkten 10 000 och utgående moms 2 500 samt krediterar kundfordringskontot 12 500. Att ett kundfordringskonto tillfälligt visar ett kreditsaldo behöver följas upp och förstås. I detta fall motsvarar det återbetalningsskyldigheten efter kreditnotan. Därefter betalar bolaget 12 500 till kunden. M61-11 debiterar samma reskontrakonto och krediterar bank. Efter betalningen är kundens saldo åter noll.

Det är viktigt att båda händelserna inte behandlas som var sin intäktsminskning. Kreditnotan ändrar intäkten och momsen. Bankutbetalningen reglerar följden av ändringen. Om återbetalningen dessutom registrerades som en ny negativ försäljning skulle den svenska nettomsättningen bli för låg. Om kreditnotan däremot ignorerades och bara bankutbetalningen registrerades skulle kopplingen till originalfakturan och rätt momsbehandling kunna gå förlorad. Följ dokumentkedjan S1, S1-KREDIT och BANK-S1-KREDIT.

Bygg deklarationen från delströmmarna

Efter krediteringen är den svenska nettotjänsteförsäljningen 90 000. Dess utgående moms är 22 500. Försäljningen till Danmark ligger kvar på 40 000 och försäljningen till USA på 30 000. Att de tre beloppen tillsammans ger intäkter 160 000 betyder inte att hela summan ska redovisas i ruta 05. Den rutan omfattar här den svenska beskattade försäljningen, medan de två andra tjänsteströmmarna redovisas i sina respektive rutor.

Ruta	Innehåll i detta fall	Kronor
05	Svensk försäljning efter kredit	90 000
10	Svensk utgående moms 25 procent	22 500
21	Tjänsteköp från annat EU-land	12 000
22	Tjänsteköp från USA	8 000
30	Beräknad utgående moms på inköpen	5 000
39	Huvudregelstjänst till dansk köpare	40 000
40	Huvudregelstjänst till USA-köpare	30 000
48	Sammanlagt medgivet avdrag	10 000
49	Moms att betala	17 500

Ruta 48 består av den svenska inköpsmomsen 5 000, EU-tjänstens 3 000 och USA-tjänstens 2 000. Utgående skatt är sammanlagt 27 500, bestående av 22 500 på den svenska försäljningen och 5 000 vid omvänd betalningsskyldighet. Skillnaden blir 17 500 att betala. Kontrollera både summan och innehållet i varje ruta. Att byta plats på underlagen i ruta 21 och 22 skulle exempelvis inte ändra ruta 49 men skulle fortfarande vara en felaktig rapportering. [MC-RUTOR]

Momsavräkning och betalning är skilda moment

När samtliga affärer och rättelser är kontrollerade förs momskontona om i M61-12. De kreditsaldon som finns på utgående momskonton debiteras med sammanlagt 27 500. De debetsaldon som finns på ingående momskonton krediteras med sammanlagt 10 000. Mellanskillnaden 17 500 krediteras momsavräkningen. Efter omföringen är de berörda ingående och utgående momskontona noll och momsavräkningen visar bolagets skuld för fallet.

Ingen betalning till skattekontot ingår i dessa tolv verifikationer. Det är därför fel att dra bort 17 500 från bankfacit som om skatten redan hade betalats. Fallet slutar med skuld, inte med reglerad skatt. I verkligheten följer du deklaration, beslut, skattekontots bokföring och betalningar som separata men sammanhängande led. Andra skatter kan finnas på samma skattekonto. En totalsumma där ska därför inte utan specifikation användas som bevis för att just denna moms har betalats.

Om bolaget senare betalar skatten krävs en ny händelsekedja med underlag och rätt datum. Den betalningen ändrar i sig inte designintäkten eller kostnaden för de inköpta tjänsterna. Den reglerar en redan redovisad skatteskuld genom relevanta konton. Håll den skillnaden tydlig även i en övning. Annars blir det svårt att förstå varför banken och resultatet utvecklas olika trots att bokföringen är korrekt.

Förklara resultatet och bankens slutbelopp

Intäkterna efter kreditnotan är 160 000. Kostnaderna är 20 000 för den svenska tjänsten, 12 000 för EU-tjänsten och 8 000 för USA-tjänsten, sammanlagt 40 000. Resultatet före andra poster och skatt är därmed 120 000. Den avdragsgilla ingående momsen räknas inte in i kostnaderna i detta fall. Inte heller behandlas utgående moms som intäkt. Resultatfacit gäller endast övningens avgränsade händelser, inte en full årsredovisning.

Banken börjar på 120 000 och ökar med kundbetalningar 125 000, 40 000 och 30 000. Därefter minskar den genom inköpsbetalningar 25 000, 12 000 och 8 000 samt kundåterbetalningen 12 500. Slutbeloppet är 257 500. Nettot av periodens bankrörelser är alltså 137 500. Skillnaden mellan denna ökning och resultatet 120 000 är den obetalda momsskulden 17 500. Samtliga kundfordringar är reglerade i det givna fallet.

Balanskontrollen blir lika tydlig från andra sidan. Banktillgången 257 500 motsvaras av aktiekapital 25 000, ägarlån 95 000, periodens resultat 120 000 och momsskuld 17 500. Summan är 257 500. Denna brygga bevisar inte ensam att varje rättsregel har valts korrekt, men den visar att hela det uttryckligen givna sifferfallet hänger ihop. Om någon post saknas måste differensen kunna förklaras innan deklarationsunderlaget betraktas som avstämt.

Träna på fel som en slutkontroll kan missa

En kollega har byggt en rapport som bara visar ruta 49 och bankens saldo. Rapporten visar 17 500 och 257 500, precis som facit. Är arbetet färdigt? Nej. Begär också innehållet i inköps- och försäljningsrutorna. Om kollegan har bytt EU-tjänstens 12 000 mot USA-tjänstens 8 000 i ruta 21 och 22 är skatten att betala fortfarande oförändrad. Men landindelningen och uppgifterna i deklarationen är fel. En beloppsmässig nettokontroll behöver kompletteras med klassificeringskontroller.

Ett annat fel är att båda skatteleden vid omvänd betalningsskyldighet utelämnas. Då kan nettoskatten åter bli 17 500, eftersom 5 000 i utgående och lika mycket ingående moms har försvunnit samtidigt. Hitta felet genom att stämma av inköpsunderlagen mot rutorna 21, 22, 30 och 48. Utgå från fakturapopulationen, inte från att rapporten ser balanserad ut. Ett system kan summera helt korrekt utifrån ofullständigt registrerade affärer.

En tredje kontroll gäller kreditnotan. Be någon annan följa den från avtal till originalfaktura, bokföring, deklarationsunderlag och återbetalning. Personen ska kunna visa att nettobeloppet minskar med 10 000 och att utgående moms minskar med 2 500 exakt en gång. Om kontrollen bara visar en bankutbetalning saknas en del av kedjan. Om två olika intäktsminskningar finns behöver den dubbla registreringen utredas och rättas spårbart.

Övningar och motiverat facit

Övning ett: Beräkna vad som skulle visas på det svenska intäktskontot och det svenska utgående momskontot före momsavräkningen om kreditnotan av misstag saknades men kundåterbetalningen ändå hade bokförts korrekt mot reskontran. Svara också på vilket kundsaldo som skulle behöva utredas. Använd inte ett nytt intäktskonto för återbetalningen. Försök först beskriva den saknade ekonomiska händelsen med ord och gör därefter beräkningen.

Facit: intäkten skulle fortfarande vara 100 000 och den svenska utgående momsen 25 000, alltså 10 000 respektive 2 500 för höga jämfört med det riktiga fallet. Kundens konto skulle efter återbetalningen visa en debetpost på 12 500 trots att ingen sådan ny fordran finns. Den saknade kreditnotan förklarar sambandet. Rättelsen ska återställa den dokumenterade prisnedsättningen och dess skatt, inte dölja kundsaldot genom en godtycklig kostnad.

Övning två: Visa varför ruta 48 är 10 000 och inte summan av alla tre leverantörsbetalningar multiplicerad med 25 procent. Facit: den svenska fakturans skatt är 5 000, medan omvänd moms beräknas på EU-nettot 12 000 och USA-nettot 8 000. Dessa ger 3 000 och 2 000. Bankbetalningarna omfattar ett svenskt bruttobelopp men två utländska nettobelopp. De är därför inte en gemensam bas för samma påläggsberäkning. Underlagen måste behandlas var för sig.

Övning tre: Förklara varför ett danskt bankkonto för den amerikanska kundens betalning inte automatiskt skulle flytta

intäkten från ruta 40 till ruta 39. Facit: betalningsvägen identifierar inte i sig den verkliga köparen eller mottagande etableringen. Om de ursprungliga och verifierade affärsfakta fortfarande gäller ska plats- och rapporteringsbedömningen utgå från dem. En avvikande betalare kan däremot vara en signal att utreda parterna och dokumentera förklaringen innan rapporteringen låses.

Övning fyra: Föreställ dig att momsavräkningen bokförts men skatten ännu inte betalats. Kan hela bankbeloppet 257 500 betraktas som fritt intjänade medel? Facit: nej. Beloppet omfattar även ingående finansiering och medel som motsvarar momsskulden. Periodresultatet är 120 000 under de givna avgränsningarna. Ägarlån och aktiekapital är andra delar av finansieringen. En likviditetsbedömning behöver dessutom omfatta verkliga kommande utgifter och skulder utanför detta utbildningsurval.

Dokumentationen som ska följa med avslutet

En annan person ska kunna återskapa slutsatserna utan att fråga hur du tänkte. Samla därför en underlagsförteckning med fakturaidentifieringar, kundstatus, relevant etablering, tjänsteslag, periodval, momskod och deklarationsruta. För kreditnotan ska originalhänvisning och skälet till prisnedsättningen framgå. För de utländska inköpen ska det finnas en separat förklaring till köparens betalningsskyldighet och till det avdrag som gjorts. Källor och arbetsblad fungerar som hjälpmedel; de ersätter inte de verkliga affärshandlingarna.

Avsluta kontrollbladet med tre oberoende bryggor: affärerna till deklarationsrutorna, momskontona till avräkningsskulden och bankrörelserna till utgående balans. Lägg till resultatförklaringen så att 120 000 inte förväxlas med 137 500 i bankökning. Markera vad som har kontrollerats och vad som ännu saknar underlag. Först när en avvikelse är utredd ska den betraktas som stängd. En anteckning om att differensen är liten är ingen förklaring till varför den har uppkommit.

Läs fallet även från motpartens sida

Det går att upptäcka ytterligare fel genom att fråga vad varje handling betyder för den andra parten. Den svenska kunden har först en skuld på 125 000, därefter en reglerad skuld och slutligen ett återbetalningskrav efter kreditnotan. Nordviks reskontra ska spegla samma följd med motsatta tecken. Om kunden ber om en kontoutdragsavstämning ska Nordvik kunna skicka en begriplig kedja av originalfaktura, betalning, kreditnota och återbetalning. En ensam korrigeringsverifikation utan dokumentreferenser gör denna kontroll svårare även om slutsaldot råkar vara noll.

Motsvarande tanke gäller leverantörsköpen. Den europeiska leverantören ska få 12 000 och den amerikanska 8 000 enligt de givna avtalen. Nordviks beräknade svenska moms är bolagets egen deklarationsfråga och ska inte göra leverantörsskulden större. Om inköpsreskontran visar en skuld på 15 000 för EU-fakturan har programmet sannolikt blandat den egna beräknade skatten med leverantörens fordran. Då behöver både betalningsunderlaget och momskodens bokföringsinställning kontrolleras. Att bara ändra betalningsfilens belopp skulle lämna den bakomliggande felregistreringen kvar.

För den danska kunden behöver Nordvik samtidigt kunna förklara varför fakturan saknar svensk skatt utan att lova exakt hur kunden ska sköta hela sin danska deklaration. Säljarens underlag avser den egna transaktionen och dess villkor. Det är rimligt att kontrollera kundens VAT-nummer och relevant etablering, men den kontrollen gör inte Nordvik till granskare av kundens samlade danska skattehantering. Håll uppgifternas syfte tydligt: de ska styrka säljarens bedömning, fakturauppgifter och rapportering av just det aktuella uppdraget.

Återanvänd arbetsmetoden när förutsättningarna ändras

Anta att Nordvik nästa månad börjar sälja ett färdigt digitalt material till privatpersoner i flera länder. Då får företagets befintliga B2B-kod inte automatiskt återanvändas bara för att leveransen fortfarande kallas design. Köparstatus, tjänstens verkliga innehåll och möjliga särskilda regler behöver prövas på nytt. Ett register som innehåller både beslutsgrund och datum hjälper redovisaren att se när en tidigare godkänd klassificering inte längre täcker den nya affären. Huvudfallets slutsatser gäller de tydliga omständigheter som anges här, inte alla framtida affärsmodeller.

Anta i stället att företaget köper en tjänst för både avdragsgill verksamhet och privat användning. Då kan den utgående skatten vid omvänd betalningsskyldighet fortfarande behöva redovisas fullt, medan det ingående avdraget kräver en annan prövning. Den tidigare observationen att de båda skatteleden tar ut varandra får då inte användas som ett allmänt antagande. Beräkna först respektive led utifrån dess egna förutsättningar. Först därefter kan du avgöra nettoeffekten på moms att betala och eventuell påverkan på kostnaden.

En användbar avslutsrutin sparar därför även de antaganden som gjort kontrollen enkel: samma period, fullt avdrag, inga förskott och alla betalningar i svenska kronor. När en verklig avstämning senare avviker från någon av dessa punkter blir nästa utredningssteg synligt. Du behöver inte uppfinna en ny arbetsordning. Du behöver ersätta det förenklade antagandet med de riktiga underlagen och kontrollera vilka följdposter som ändras. Det är så ett utbildningsfall blir praktiskt användbart utan att dess facit misstolkas som en färdig instruktion för varje företag.